

Podpora nezávislým hudebním klubům

v souvislosti s pozastavením činnosti v návaznosti na vládní nařízení

Proč jsou nezávislé hudební kluby pro společnost důležité

Hudba je důležitým pilířem evropské kultury. Kromě svého ekonomického významu - zaměstnává více lidí než film a generuje více než 25 miliard EUR ročně - hudební sektor je také zásadní složkou evropské kulturní rozmanitosti, sociálního začleňování a diplomacie měkké síly a přináší pozitivní změny na mnoha úrovních společnosti. Evropský hudební sektor, založený na malých a středních podnicích se silným potenciálem pro růst a vytváření pracovních míst. Základním pilířem pro umělce i publikum jsou hudební kluby. Tam, na základě experimentů vznikají nové trendy a vyrůstají umělci pro celý hudební průmysl.

Vymezení pojmů „hudební klub s vlastní dramaturgií“

Dosud není sjednocen a navržen zdravý ekosystém české klubové sítě.

Většina dobrých hudebních klubů v EU je dotována státem, regionem, nebo městem, protože nabízí specifické kulturní a společenské hodnoty. Doporučujeme využít argumentaci a kritéria původem britského systému s názvem „**Grass roots music venue**“ (GRMV).

GRMV vyhodnocuje přínos klubů, který je důvodem podpory v následujících bodech:

1. **Hudebníci a diváci ve městě / čtvrti / kraji se s klubem identifikují.** Mají pocit, že to je hudba pro místní obyvatele, lokální tvorbu a následnou mobilitu. Slouží regionálnímu rozvoji. Na mezinárodní úrovni dochází k reciproční umělecké výměně s relativně nízkými náklady (žádoucí kooperaci na úrovni regionů) v oblasti umělecké alternativy jako protivažky ke globálnímu mainstreamu, protože klub je místem rizikových inovací.
2. **Hlavní zaměření podpořených klubů je dramaturgicky formovaná umělecká činnost vedená experty či poučenými laiky.** Příjem z prodeje zboží, alkoholu, potravin je vedlejší. Není tomu naopak jako u určité části českých klubů, kde hudební produkce mají sloužit navýšení příjmu (v mnoha jiných případech jde jen o pouhé zachování udržitelnosti) z konzumace zejména alkoholu.
3. **Důvodem podpory je riziko inovací a podporování začínajících umělců. Dobré kluby slouží jako inkubátory hudebního sektoru.** Zástupci hudebního průmyslu zde často vyhledávají nové talenty, protože zájem o živá vystoupení celosvětově roste a internet/studiová produkce nemůže nahradit vyhodnocení kvality živého vystoupení. Popřípadě dramaturgicky riskuje premiérový program v zahraničí čerstvě přínosného umělce, avšak u nás s příznačným mediálním zpožděním zcela neznámého.
4. **Klub zaslouží dotaci, protože pečuje o kultivaci amatérské scény, přispívá k její profesionalizaci.** V důsledku tedy riskuje menší návštěvnost a pasivní finanční bilanci činnosti.

Vyhledávání nových umělců a poskytování dosud neznámým hudebníkům, tvůrcům základní zázemí a servis pro jejich rozvoj je však zcela základním kritériem, proč kluby mají právo na dotace. Je to prostor pro mladé lidi, ne pro střední ekonomicky soběstačnou věkovou skupinu. **Programová otevřenost, komunitní integrita je to, čím se GRMV kluby oddělují od ryze hudebního průmyslu, tj. od pouze komerčně zaměřených klubů a velkých festivalů, které jsou orientovány na ověřený etablovaný mezinárodní program, vysokou návštěvnost a vysoké vstupné.**

5. **Kvalitní klub je generátorem noční ekonomické aktivity** je zdrojem dalších návazných ekonomických aktivit (multiplikační efekty v oblasti technologií, módy, dopravy, ubytování, občerstvení apod.).

6. **Kluby spolupracují v národní i mezinárodní síti ekonomicky nenáročným barterovým způsobem.**

Při evaluaci je třeba vyhodnotit typická rizika pro oblast klubů:

Negativní jevy, zneužívání dotací – v inspiraci systémem GRV

1. **Ekonomické parametry.** Dotované kluby poskytují za úplatu pronájmy prostor a techniky dalším kreativním pořadatelům, přičemž následně uvádějí ve výročních zprávách inovativní program jako „vlastní či „spolupořadatelský“. Tím vzniká zkreslený obraz – viz bod. 4.

2. **Do systému GRMV nepatří dotované kluby, které pouze pronajímají své prostory a služby** a jsou ziskové tím, že nejprve uspokojí své nákladové položky a teprve poté je uspokojen hlavní riskující pořadatel.

3. **Ze zdravého klubového ekosystému mají být vyloučeny neprůhledné organizace** (akciové společnosti na doručitele), protože nesplňují základní kritérium. Viz. Bod č. 2.

4. **Základní orientace ke „covid podporám“ jsou daňová příznání.**

Speciálním problémem klubů je vyhodnotit se znalostí věci bilanci v kontextu vedlejších příjmů z prodeje konzumace při akcích a dalších služeb, nikoli uvádění bilance na projektových žádostech.

České klubové scéně chybí veřejnoprávní i mediální systémová podpora, takže návazně je nezajímavá i pro sponzory a donátory. V důsledku pak spíše upadá a je pro zahraničí málo zajímavá. Nedochozí k potřebné podpoře a rozvoji nové tvorby.

TYPY KLUBŮ A KRITÉRIA HODNOCENÍ

Vymezení GRMV dle kapacit

MALÉ:

- kapacita menší než 150 míst
- více než 150 živých hudebních akcí ročně
- hudebníci na základní úrovni, některé omezené aktivity v zavedených akcích
- (programování, osvětlení, zvuk, bar, zabezpečení atd.)
- významný počet nezaplacených rolí / dobrovolníků
- vysoký poměr provozních nákladů ke kapacitě
- malý, pokud vůbec nějaký ziskový potenciál

STŘEDNÍ:

- Kapacita do 450 míst
- více než 130 živých hudebních akcí ročně
- mix nových a zavedených aktů
- programování, osvětlení, zvuk, bar, zabezpečení atd.
- některé nezaplacené role / dobrovolníci
- poměr středních a vysokých provozních nákladů a kapacity

- sklon k programování neživé hudby (například klubové noci) na podporu živého přenosu
- omezený potenciál zisku

VELKÉ:

- 450 plus míst
- více než 100 živých hudebních akcí ročně
- program převážně zavedených aktů
- programování, osvětlení, zvuk, bar, zabezpečení atd.
- stáže a učni
- mohou být ziskové v závislosti na vnějších faktorech (umístění, další použití, vlastnictví)

Konečná definice klubu v těchto pásmech by měla zahrnovat proměnné faktory, jako je umístění, hospodářské klima, hospodářská soutěž, náročnost a riskantnost vlastní dramaturgie.

Definování GRMV klubu - vybavení a infrastruktura

1. Existence jeviště, definovaný prostor pro publikum, provozní a technické zázemí, externí plakátovací plochy, sponzoring, zajištění minimálních služeb pro umělce (šatna, zajištění ubytování).
2. Vlastní mix pult, PA systém a alespoň jeden další kus zařízení usnadňující živou hudbu jako například: jevištní monitory, osvětlovací soupravu, mikrofony, záznamová zařízení apod.
3. Zaměstnává nebo najímá technický a provozní personál (zvukový technik, produkční, promotér, pokladní, bezpečnostní a úklidové služby).
4. U některých živých hudebních představení zahrnuje krytí propagace v rámci svých aktivit. Vydává tištěné nebo elektronické seznamy koncertů, tištěné lístky, využívá on-line prodej vstupenek, produkuje displeje a distribuuje plakáty, inzeruje koncerty zahrnující originální propagaci.

DOPORUČENÍ k procesování dotací

Evaluace cílených dotací do oblasti klubů:

Jednoduchá pravidla pro operativní řešení na úrovni státu, krajů a měst

- 1) Vyhodnocení programu, jeho koncepčnosti, inovativnosti
- 2) Rozklíčování typu pořadatele, spolupořadatele (viz výše – typy subjektů)
- 3) Ekonomické parametry (v případě klubů je zavádějící dotace pouze projektů vytržených z kontextu jejich celkových ekonomických aktivit)
- 4) Dopady na prostředí (tj. fungování klubu v konkrétním prostředí, jeho zasíťování)

Klubová scéna kultivuje dlouhodobě prostředí. Je potřeba vyvážit síť dlouhodobě dotovaných krátkodobých projektů (festivalů).

Rekapitulace ČR

Dle aktuální analýzy je v ČR je 450-550 hudebních klubů s vlastní dramaturgií. Jejich roční obrat je možné odhadovat mezi 1,4 - 1,8 mld Kč. Hospodaření je vyrovnané. Příjmy pokryjí náklady. Je evidentní že tato síť poskytuje především pracovní příležitosti ostatním profesím, takže jediné, co získávají je cash flow (obdobně jako v celé EU). Závažnějším faktem dlouhodobého podfinancování je známá skutečnost že naše kluby nejsou schopny ani generovat mezinárodně, či dokonce světově uznávané autory a interprety. Což je jeden z několika důvodů naší zahraniční nekonkurenceschopnosti v neklasické hudbě.

Na základě dlouhodobých zkušeností doporučujeme přičlenit možnost podpory klubů do regulérního grantového systému (spíše charakteru celoroční podpory s doložením dramaturgického plánu), přičemž maximální počet klubů, které by mohly svou kvalitou dosáhnout potenciálně na státní dotaci je cca čtyřicet. (Na krajskou cca 230 a na obecní podporu zbytek.)

Jsme připraveni v případě potřeby ke spolupráci na formulaci dotačního titulu.

Vypracováno ve spolupráci:

Bandzone

Cross Club

Rock Café

Lucerna Music Club

Futurum a mnoho dalších zástupců klubů

Evropská hudební rada

LIVE DMA (Francie)

Association of Independent Music (UK)

Materiál byl zpracován také na základě detailní osobní znalosti tohoto prostředí v dlouhodobé pozici ředitele významného pražského klubu.

V Praze dne 16.4. 2020

Za Českou hudební radu

Jaroslav Raušer

místopředseda

Lenka Dohnalová

tajemnice